

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет української філології та журналістики
Кафедра української мови

Дипломна робота
магістра

з теми:

**СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СКЛАДНИХ
БАГАТОКОМПОНЕНТНИХ РЕЧЕНЬ У ПРОЗІ ПАВЛА
ЗАГРЕБЕЛЬНОГО**

Виконала:
студентка 2 року навчання освітнього
ступеня «магістр» групи Ukr1-M20z
спеціальності 014 Середня освіта
(Українська мова і література)
Глуговська Тетяна Володимирівна

Керівник:
Дзюбак Н.М., кандидат філологічних
наук, доцент кафедри української
мови

Рецензент:
Гудима Н.В., кандидат
філологічних наук,
доцент кафедри теорії
та методик початкової освіти

ЗМІСТ

Вступ.....	4
РОЗДІЛ 1. Проблеми складного речення в теоретичному мовознавстві.....	11
1.1. Аспекти дослідження речення.....	11
1.1.1. Сучасні підходи до вивчення речення.....	11
1.1.2. Поняття «складне речення» у лінгвістичній науці.....	13
1.2. Формально-граматична організація складного речення.....	17
1.2.1. Формально-синтаксичні ознаки складного речення.....	17
1.2.2. Проблема розмежування типів сполучникових безсполучникових конструкцій у сучасному мовознавстві.....	24
Висновки до розділу I.....	31
РОЗДІЛ II. Структурна організація та семантика складних речень, у художніх творах Павла Загребельного.....	34
2.1. Індивідуальний стиль письменника як цілісна система експресивно-мовленнєвих засобів відображення дійсності	34
2.2. Парцеляція як засіб експресивного синтаксису.....	39
2.3. Реалізація категорії сурядності в складних реченнях прози Павла Загребельного.....	44
2.4. Семантичні типи метафор та їх стилістичні функції на рівні складних конструкцій.....	45
2.5. Метафори – об’єкти біосфери в складних багатокomпонентних реченнях П. Загребельного.....	49
2.6. Метафори на позначення соціальних явищ та метафори-антропоморфізми.....	52
2.7. Кольороназви і метафори ономастичні лексеми в синтаксичних структурах Павла Загребельного.....	55
2.8. Стилiстичні функції непоширених метафоричних образів у романі П. Загребельного «Зона особливої охорони».....	60

2.9. Метафори часу в романі П. Загребельного "Зона особливої охорони".....	64
Висновки до розділу 2.....	74
Розділ 3. Поглиблене вивчення стилістики складного багатокomпонентного речення на заняттях із сучасної української мови...75	
Висновки до розділу 3.....	78
Висновки.....	79
Список використаної літератури.....	84
Список використаних джерел.....	93

ВСТУП

Антропологічна концепція сучасної лінгвістики, звернення до мовної особистості зумовило виникнення проблем, пов'язаних із дослідженням внутрішньо-структурних та функціональних можливостей мови.

Розвиток і реалізація людського мислення, наявність невідкладної потреби охопити ширші та суттєвіші зв'язки предмета і його властивостей, потреба передати їх у процесі спілкування зумовлюють еволюційний розвиток мовних, зокрема синтаксичних, одиниць.

Просте речення як визначальна одиниця синтаксису забезпечує безпосереднє спілкування людей, формування і вираження думки, відображення дійсності, є реченнетвірною величиною у формуванні ієрархічно вищої синтаксичної конструкції – складного речення.

Проблема статусу, природи і особливостей складного речення, на позначення якого використовувались різні терміни: «стягнене речення» (О.Х. Востоков), «складне ціле» (О.М. Пешковський), «складне речення» (М.С. Поспелов), була предметом вивчення зарубіжних (О.Х. Востоков, М.І. Греч, В.В. Виноградов, М.М. Петерсон, О.М. Пешковський, П.Ф. Фортунатов, Ф.І. Буслаєв, О.О. Шахматов, В.В. Бабайцева, В.А. Белошапкова, Н.Д. Арутюнова, Г.О. Золотова, Н.Ю. Шведова, Л.Ю. Максимов, Г.П. Уханов, В.Г. Адмоні, І.П. Распопов, В. Матезіус, Л. Блумфілд, Бодуен де Куртене, Д.С. Уорт, Л. Теньєр, Ч. Філлмор, Ф. Данеш та ін.) й українських (О.О. Потебня, С.П. Бевзенко, І.Г. Чередниченко, О.С. Мельничук, К.Ф. Шульжук, І.Р. Вихованець, А.П. Грищенко, С.І. Дорошенко, М.У. Каранська, І.І. Слинько, А.П. Загнітко, О. Кульбабська та ін.) мовознавців.

Так, у дослідженнях логіко-граматистів (М.І. Греч, О.Х. Востоков, О.О. Шахматов, П.Ф. Фортунатов тощо) складне речення витлумачено як сукупність двох чи більше простих речень, для утворення якої необхідне уявлення окремих понять та їхнє співвідношення із мисленням [106; 113].

Як цілісну формально закінчену синтаксичну одиницю, що має предикативну та інтонаційну завершеність, дефіновано складну конструкцію у працях О.О. Потебні, М.М. Петерсона, В.В. Виноградова, М.С. Поспєлова, Л. Теньєра, Л. Блумфілда та ін. мовознавців [87; 83; 25, с. 26; 86, с. 87; 102; 19].

Предметом дослідження наукових розвідок Н.Д. Арутюнової, Г.О. Золотової, Н.Ю. Шведової, І.Г. Чередниченка, О.Н. Савченка та ін. стало абстрактне мовне значення, створене семантикою структурної схеми і лексичним наповненням слів. На цих засадах складне речення витлумачено як суму значень простих речень, що входять до його складу [5; 69 - 72; 114 - 116; 109; 93].

Подальше вивчення формально-граматичної природи складної синтаксичної одиниці зумовило потребу дослідити її функціональний аспект. У працях С.П. Бєвзенка, В.В. Бабайцевої, В.А. Белошапкової, Н.Ю. Шведової, Л.Ю. Максимова та ін. відзначено комунікативну спрямованість складного речення як одну з визначальних його ознак, що стоїть поряд із бі-, поліпредикативністю. Складну конструкцію схарактеризовано як граматично оформлене поєднання речень, повідомлення про дві чи більше ситуації та про відношення між ними [13; 8 - 9; 14; 115].

Дослідження ґрунтується на підході до витлумачення складного речення як багатоаспектної синтаксичної одиниці, у складі якої виокремлюють формально-синтаксичний, семантико-синтаксичний і комунікативний рівні організації. Вони однаковою мірою важливі як для простого, так і для складного речення, діють в органічній єдності, стосуються сфери мови (структурний і семантичний рівні) і сфери мовлення (комунікативний рівень). Структурний і семантичний аспекти виступають як властивості, неподільні у процесі функціонування мови, оскільки в її системі «переважає тенденція до симетрії між формально-синтаксичною і семантико-синтаксичною структурами речення»[23, с. 57].

Під «складним реченням» розуміємо складну (двокомпонентну) з формально-синтаксичного погляду конструкцію, що складається з двох предикативних частин, між якими встановлюються певні семантико-синтаксичні відношення.

Своєрідність, стабільність і визначеність складної синтаксичної одиниці відбивають її структурні та семантичні ознаки. Формально-синтаксичну автономність і самодостатність складної конструкції характеризують дві (і більше) предикативні частини, синтаксичний зв'язок між структурними предикативними компонентами, наявність / відсутність сполучних засобів. Семантико-синтаксична організація визначається на основі семантико-синтаксичних відношень між предикативними частинами сполучникових і безсполучникових синтаксичних одиниць.

Проблема організації та співвідношення структурного і семантичного аспектів складного речення знайшла своє відображення у працях А.П. Грищенка, І.Р. Вихованця, К.Г. Городенської, А.П. Загнітка, Н.Л. Іваницької, М.В. Мірченка, К.Ф. Шульжука та ін. українських дослідників [50; 32 - 40; 45 - 47; 61 - 65; 70; 118 - 120].

Проте, незважаючи на значну кількість спеціальних лінгвістичних розвідок з теорії складного речення, в українському мовознавстві дотепер недостатньо уваги приділялося проблемі структурної і семантичної організації складної синтаксичної одиниці в художньому тексті. Вивчення цих аспектів потребує глибокого й ґрунтовного дослідження. Не з'ясованими залишаються питання взаємодії, співвідношення і реалізації структури та семантики складного речення в ідіостилі конкретного автора, як це, наприклад, зроблено в дисертаційній роботі зі стилістики Л.М. Малковською на матеріалі художньої прози В. Підмогильного [75]. Наявні дослідження з синтаксису Н.І. Тоцької [103], С.Д. Єрмакової [57] не дозволяють повною мірою розв'язати зазначені вище проблеми сучасного синтаксису.

Грунтовного вивчення вимагає і реалізація різних типів складних конструкцій в ідіостилі українських письменників, постаті й художні тексти яких до сьогодні зазнавали тільки літературознавчих студій.

Досліджуючи граматичну будову словосполучень, речень, особливості текстотворення в сучасних прозових творах, ми визначили певні закономірності та домінуючі стилістичні засоби організації текстів Павла Загребельного

- 1) великі синтаксичні структури, текстові масиви;
- 2) однорідні члени речення, які часто перетворюються на потік асоціацій;
- 3) широке вживання стилістичних фігур (ампліфікація, повтори, анафора, параномазія, оксюморон, антитеза, синтаксичний паралелізм, риторичні фігури, вживання метафоричних перенесень);
- 4) ускладнені синтаксичні конструкції, комплексні засоби стилістичного синтаксису (поєднання анафори, ампліфікації, однорідних членів речення, парцеляції та періоду);
- 5) актуалізація додаткових смислів вставленими конструкціями;
- 6) активне функціонування парцельованих конструкцій, односкладних, неповних речень;
- 7) семантична і, відповідно, формальна варіативність текстотворення (подання паралельно двох текстових масивів);
- 8) наскрізна інтертекстуальність;
- 9) особливе графічне оформлення художніх текстів;
- 10) домінування пунктуаційних знаків «,» і «...».

В основі мовотворчості кожного митця, зазначає Н.М. Сологуб, лежить загальнонародна мова, її система та структура, що є відображенням епохи, зокрема її мовних тенденцій [95, с. 23]. Дослідження ідіостилів майстрів українського слова, на думку Л.І. Мацько, є актуальним у кількох планах: для історії української літературної мови вони показують роль письменників у нормуванні і розвитку літературної мови, для

лінгвостилістики – реалізацію можливостей художнього стилю відповідно до стилістичних задумів автора, для мистецтва слова – розкривають естетичні потенції мовних одиниць, конкретизують їх в окремішній мовній практиці [79, с. 164].

Із цих позицій на часі є простеження співвіднесеності типів складних речень художньої прози постмодернізму із синтаксичними нормами літературної мови, виявлення особливостей в синтаксичній побудові текстів різних письменників.

Актуальність обраної теми дипломної роботи зумовлена відсутністю в українському мовознавстві праць, в яких би спеціально досліджувалися структурні та семантичні особливості організації складного речення в художньому прозовому тексті, зумовлені індивідуальною творчою манерою письменника, володінням словом як засобом образно-художнього відображення дійсності. Тому на часі є простеження співвіднесеності типів складних речень художньої прози письменників, а саме Павла Загребельного, із синтаксичними нормами літературної мови, виявлення специфіки стилю письменників цього літературного напрямку на рівні складного речення.

Метою дослідження є з'ясування структурних і семантичних особливостей складних речень в творчій манері П. Загребельного як виразників певних стилістичних форм.

Для досягнення мети було поставлено такі **завдання**:

- охарактеризувати напрями дослідження складного речення та аспекти його вивчення;
- виявити специфічні риси формально-синтаксичної організації складних синтаксичних одиниць;
- визначити домінантні моделі складних речень і периферійні вживання окремих структурних типів;

- виявити особливості структурування прозового тексту з погляду стилістичного потенціалу синтаксичних побудов складних речень у стилістичній організації прози Павла Загребельного.

Об'єктом дослідження є складні (двокомпонентні) складносурядні речення художньої прози Павла Загребельного.

Предмет дослідження – структурна і семантична організація складних (двокомпонентних) речень та їх використання у прозових художніх творах письменниць.

Методи дослідження. Аналіз та інтерпретацію теоретичного і фактичного матеріалу проведено із застосуванням описового і структурного методів, прийомів кількісного і статистичного аналізу мовного матеріалу.

Елементи наукової новизни роботи. На широкому фактичному матеріалі здійснено комплексний аналіз структурної та семантичної організації складного (двокомпонентного) речення на матеріалі художньої прози Павла Загребельного. Складні синтаксичні одиниці розглянуто в єдності їхньої формально-граматичної і семантико-синтаксичної структур; встановлено ієрархію їх типів; визначено домінантні моделі кожного типу; схарактеризовано процес авторського реченнєтворення.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що спостереження і висновки можуть бути використані на лекційних і практичних заняттях з курсу сучасної української мови, проведенні спецкурсів і спецсемінарів для студентів філологічних спеціальностей, написанні підручників, навчальних посібників із синтаксису, стилістики, культури української мови.

Апробація та впровадження результатів дослідження.

Основні положення дипломної роботи обговорено на засіданні кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету, висвітлено в матеріалах наукової студентської конференції (жовтень, листопад 2021р.).

Структура дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і літератури.

ВИСНОВКИ

Проведений аналіз зібраного матеріалу дозволяє зробити висновки.

В українському синтаксисі поширеним є підхід, згідно з яким складне речення витлумачують як багатоаспектну одиницю, що має, зокрема, формально-синтаксичну і семантико-синтаксичну організацію. Формально-синтаксичними ознаками складної конструкції є категорії предикативності, сурядності, підрядності й недиференційованого синтаксичного зв'язку. В основу розмежування сполучникових і безсполучникових (двокомпонентних) речень покладено їх формально-синтаксичні ознаки. Вивчення значеннєвого аспекту складного речення спирається на поняття семантико-синтаксичної структури речення та семантико-синтаксичних відношень. Визначальними ознаками семантико-синтаксичної організації є категорії предикативності, предикації, предикатності, модальності й часу.

Для складного (двокомпонентного) реченнєтворення Загребельного характерними є конструкції складносурядних (27,2 %) сполучникових речень. Підрахунки використаних конструкцій засвідчують про дотримання письменником норм української мови щодо функціонування і поширеності складних речень мінімальної структури.

Синтаксичні конструкції дозволяють зрозуміти емоційне тло художніх текстів, том визначаємо більшу емоційну відкритість, що, очевидно, притаманне й емоційному стану самих письменників..

Таким чином, для виокремлення парадигми складного речення в романах Павла Загребельного проаналізовано наявні в науковій літературі підходи до цього питання. Поняття парадигми речення отримало в лінгвістиці вузьку й широку інтерпретацію. Згідно з першою, парадигма являє собою систему форм речення, подібну до системи форм слова, а з другою – вона охоплює велике коло синтаксичних явищ, кількість яких і взаємозв'язки між якими лінгвісти тлумачать по-різному. У нашому

дослідженні парадигма складного речення розглядається як сукупність різних типів складного речення, низка ієрархічно організованих синтаксичних одиниць, кожна з яких визначається відношенням до інших членів ряду.

У вітчизняних мовознавчих студіях парадигма складного речення представлена такими реченнєвими одиницями: складносурядне, складнопірядне речення, речення зі змішаним зв'язком, підтипами якого 7 вважають безсполучникове складне речення і період, та складне синтаксичне ціле (далі ССЦ) (І.Р. Вихованець, А.П. Загнітко, К.Ф. Шульжук та ін.).

Лексичний простір П. Загребельного досить насичений різноманітними художньо-образними засобами. Найбільше і найяскравіше вираженою є метафора, яка носить індивідуально-авторський характер. Щодо типів метафор, то вона за стилістичними функціями поділяється на такі види: метафори на позначення об'єктів біосфери, соціальних явищ, антропоморфізми, кольороназви, власні назви; менш поширеними є такі типи: темпоральна та побутова лексика. Основними ознаками метафор, які вживаються в художньому тексті, виступають насамперед індивідуальність образів, активний взаємообмін між буквальним стрижневим значенням слова і потенціалом тих його значень, які виникають унаслідок асоціацій.

Було опрацьовано 500 карток із метафорами; у кількісному співвідношенні поділ на групи можна зробити у вигляді таблиці:

	Назва виду	Кі лькість
	Об'єкти біосфери	51 %
	Соціальні явища	7 %

	Кольороназви	16 %
	Власні назви	10 %
	Антропоморфізми	9 %
	Менш поширені метафоричні образи(серед них і темпоральні)	7 %

Метафоричні словосполучення у романі «Зона особливої охорони» широко використовуються автором. Щоправда, метафоричність усе ж насамперед поширена в пейзажах, які в доробку письменника займають далеко не допоміжне значення: природа у нього здебільшого живе і діє разом з людьми. Тому основними видами метафоризації у творах П. Загребельного є антропоморфічний напрямок, тобто надання предметам неживої природи якостей людей і взагалі живих істот.

Не менш часто у автора спостерігається метафоризація іншого типу, коли проявом розумової діяльності, почуттів людини і взагалі соціальним явищам приписуються властивості живих істот, а також найрізноманітніші переноси з одних явищ або предметів неживої природи на інші. Метафора П. Загребельного стає ідейно-образним центром усього твору, як це сталося з назвою – чи це дійсно закрита зона, «почтовий ящик», чи це ціла країна? Це досягається у тих випадках, коли метафора підпорядковує собі всі засоби образності, обростає великою кількістю деталей, уточнень.

У реченні метафори виконують різноманітні стилістичні функції: передача почуттів радості, любові, горя, болю, смутку; передача емоцій, вражень, думок.

П. Загребельний дав досконалий взірць оригінального і цілком самобутнього застосування метафор. Своєю художньо-творчою практикою письменник не тільки висвітив метафору як художній засіб в образно-

зображальній системі української літератури, а й довів, що стилістичні можливості української мови справді невичерпні.

Опрацювавши ряд метафор, розглянувши їх особливості побудови і спрямованість на характеристику об'єкта, суб'єкта, явища, події, стану тощо ми виділяємо такі різновиди метафор:

I. метафори для характеристики об'єктів біосфери, різних фізичних явищ;

II. метафори для характеристики сфери соціальних явищ;

III. темпоральна лексика;

VI. кольороназви;

V. метафори власні назви.

Застосування метафор для позначення і розкриття образів об'єктів біосфери характерне для творчості П. Загребельного. Із природних явищ і об'єктів найпоширенішими є образи вітру, сонця, хвилі, землі. Вдале поєднання всіх образів об'єктів біосфери із відповідними іменниками, прикметниками, дієсловами створюють багату і емоційно насичену мову письменника. Окремою ознакою індивідуально-авторської метафори є те, що її результатом є не нове значення, а новий образ уже відомого поняття, який виконує насамперед естетичну функцію.

Метафори на позначення явищ, що відбуваються у суспільстві, психічних явищ є яскравими у лексичному просторі П. Загребельного, найчастіше зустрічаються метафори, які пояснюють психічний стан людини: сум, біль, печаль. А конфесійна лексика виступає як підвид лексики соціальних явищ. Вона дещо бідніша за кількістю щодо психічних явищ, але зустрічається у досліджуваному творі письменника.

Найбільш поширеними кольорами у прозі П. Загребельного є: чорний, білий, синій, жовтий та похідні від них. За допомогою поєднання цих кольорів із різними словами, вони можуть характеризувати об'єкти біосфери, соціальні явища, предмети навколишньої дійсності.

Звичайно у романі П. Загребельного зустрічаються образи-власні назви. Наскрізним є образ України. Сам автор дуже любить свій рідний край, переживає за його майбутнє, вірить, що настануть кращі часи, коли в Україні все буде добре.

Взагалі, метафоричних образів, виражених власними назвами, у лексичному просторі П. Загребельного небагато.

Часові відтинки в романі П. Загребельного «Зона особливої охорони», спираючись на традиційні для української мови метафоричні образи, носять глибоко індивідуальний характер і віддзеркалюють своєрідність авторського стилю. Концептуалізація часу в П. Загребельного визначається семантикою розмитих часових меж, взаємопроникненням і синкретизмом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Адмони В.Г. Введение в синтаксис современного немецкого языка: Изд. лит. на ин. яз. Мјсrdf, 1955. 392с.
2. Адмони В.Г. Грамматика и текст. Вопросы языкознания. 1985. №1. С.63-69.
3. Андерш Й.Ф. Проблеми синтаксичної семантики в сучасному зарубіжному мовознавстві. Мовознавство. 1983. №1. С.11-18.
4. Арутюнова Н.Д. О взаимодействии номинативного и коммуникативного аспектов предложения. Теоретические проблемы синтаксиса современных индоевропейских языков. Тезисы докладов. Ленинград: Наука, 1971. С.4-6.
5. Арутюнова Н.Д. О номинативном аспекте предложения. Вопросы языкознания. 1971. №6. С.63-73.
6. Арутюнова Н.Д. Предложение и его смысл: Логико-семантические проблемы. Москва, 1976. 383с.
7. Арутюнова Н.Д. Семантическое согласование слов и интерпретация предложения. Грамматические описания славянских языков. Концепции и методы. Москва, 1974. С.158-171.
8. Бабайцева В.В., Максимов Л.Ю. Современный русский язык: В трёх частях. Москва: Просвещение, 1987. Ч.III. 71с.
9. Бабайцева В.В. Русский язык: Синтаксис и пунктуация. Москва: Просвещение, 1979. 270с.
- 10.Баландіна Н.Ф. Предикатно-аргументне представлення семантики речення. Мовознавство. 1992. №2. С.60-65.
- 11.Бархударов Л.С., Колшанский В.Г. К проблеме структуры сложного предложения. Сб. статей по языкознанию. Москва, 1958. 52с.
- 12.Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. Москва: Искусство, 1986. 253с.
- 13.Бевзенко С.П. Структура складного речення в українській мові.: Навч. пос.КДПІ ім. О.М. Горького. Київ, 1987. 79с.

14. Белошапкова В.А. К понятию типа сложного предложения. Вестник Московского университета. Серия X. Филология, 1970. №1. С.33-38.
15. Белошапкова В.А. Синтаксис простого и сложного предложения: Лекции. Москва, 1973. 52с.
16. Белошапкова В.А. Сложное предложение в современном русском языке. Москва: Просвещение, 1967. 160с.
17. Белошапкова В.А. Современный русский язык: Синтаксис. Москва: Высшая школа, 1977. 248с.
18. Бенвенист Е. Общая лингвистика. Москва: Прогресс, 1974. 447с.
19. Блумфильд Л. Язык. Пер. с англ. Е.С. Кубряковой и В.П. Мурат. Под ред. и предисл. М.М. Гухман. М.: Прогресс, 1968. 607с.
20. Бодуен де Куртене И.А. Избранные труды по общему языкознанию в 2-х томах. Москва: Изд-во АН СССР, 1963. Т.1. 382с.
21. Бондарко А.В. К проблематике функционально-семантических категорий (глагольный вид и аспектуальность в русском языке). Вопросы языкознания. 1967. №2. С.18-31.
22. Валимова Г.В. О соотношении семантической и формальной структуры предложения. Семантическая структура предложения. Ростов - на - Дону: Изд-во Ростовского ун-та. 1978. С.20-29.
23. Васильева Н.М. Структура сложного предложения. Москва, 1967. 299с.
24. Виноградов В.В. Из истории изучения русского синтаксиса. Москва: МГУ, 1958. 400с.
25. Виноградов В.В. Основные вопросы синтаксиса предложения. Вопросы грамматического строя. Москва: Изд-во АН СССР, 1955. С.389-445.
26. Виноградов В.В. О языке художественной литературы. Москва, 1959. 616с.
27. Виноградов В.В. Проблема авторства и теория стилей. Москва, 1961. 124 с.
28. Виноградов В.В. Проблемы русской стилистики Москва: Высшая школа, 1981. 320с.

- 29.Виноградов В.В. Сложносочинённые предложения в современном русском языке. Вопросы синтаксиса современного русского языка. Москва, 1950. С.355-397.
- 30.Вихованець І.Р. Граматика української мови: Синтаксис. Київ: Либідь, 1993. 368с.
- 31.Вихованець І.Р. Модальність. Українська мова. Енциклопедія. Київ: Вид-во “Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана”, 2000. С. 482-483.
32. Вихованець І.Р. Предикатність як реченнева семантико-синтаксична над категорія. Південний архів: Зб. наук. праць. Херсон: Айлант, 2002. Вип.ХІV. С. 256-258.
- 33.Вихованець І.Р. та ін. Семантико-синтаксична структура речення. Київ: Наукова думка, 1983. 219 с.
- 34.Вихованець І.Р. Складнопідрядне речення. Українська мова. Енциклопедія. Київ: Вид-во “Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана”, 2000. С. 557.
- 35.Вихованець І.Р. Складнопідрядне речення на тлі семантико-синтаксичної валентності. Лінгвістичні студії: Збірник наукових праць. Випуск 2. Донецьк: ДонДУ, 1996. С. 27-31.
- 36.Вихованець І.Р. Складнопідрядне чи не складнопідрядне речення? Лінгвістичні студії: Збірник наукових праць. Випуск 2. Донецьк: ДонДУ, 1996. С. 14-17.
- 37.Вихованець І.Р. Таксис. Українська мова. Енциклопедія. Київ: Вид-во “Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана”, 2000. С. 626.
- 38.Вихованець І.Р. Темпоральність. Українська мова. Енциклопедія. Київ: Вид-во “Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана”, 2000. С. 628-629.
- 39.Вихованець І.Р, Городенська К.Г. Теоретична морфологія української мови: Академічна граматики української мови; За ред. І.Р. Вихованця. Київ: “Пульсари”, 2004. 400 с.
- 40.Востоков А.Х. Русская граматики: Изд. 2-е. Санкт-Петербург, 1835. 408 с.
- 41.Гаврилова Г.Ф. Усложнённые сложные предложения в русском языке. Ростов-на-Дону: Изд-во Ростовского ун-та, 1979. 228 с.

- 42.Городенська К.Г. Видові протиставлення в системі сучасних дієслів. Зб. наук. праць: Слово. Стилль. Норма; НАН України. Інститут української мови. Київ, 2002. С. 118-121.
- 43.Городенська К.Г. Дери́вація синтаксичних одиниць. Київ: Наукова думка, 1991. 192 с.
- 44.Городенська К.Г. Онтологічні параметри способу та часу. Мовознавство. 1997. №1. С. 39-42.
- 45.Грамматика русского языка. Москва: Изд-во Акад. наук СССР, 1960. Т.П.: Синтаксис. Ч.1. 99 с.
- 46.Греч Н.И. Практическая грамматика русского языка . Санкт-Петербург, 1834. 406 с.
- 47.Грищенко А.П. Складне речення. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. Київ: Наукова думка, 1972. С.387-407.
- 48.Грищенко А.П. Складне речення. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во “Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана”, 2000. С. 553-555.
- 49.Грищенко А.П. Складносурядне речення. Українська мова. Енциклопедія. Київ : Вид-во “Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана”, 2000. С. 557-559.
- 50.Грищенко А.П. Складносурядне речення в сучасній українській літературній мові. Київ: Наукова думка, 1969. 155с.
- 51.Гулыга Е.В. О семантике предложения. Теоретические проблемы синтаксиса современных индоевропейских языков. Тезисы докладов. Москва: Наука, 1971. С. 48-54.
- 52.Давнюк С.В. Складні конструкції з сурядністю і підрядністю в сучасній українській мові.: Дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 – українська мова. Рівненський держ. гуманіт. ун-т Рівне, 2001. 201 с.
- 53.Дмитриева Л.К. К вопросу об основной синтаксической единице. Теоретические проблемы синтаксиса современных индоевропейских языков. Ленинград: Наука, 1975. С. 82-84.
- 54.Дорошенко С.І. Безсполучникове речення. Українська мова. Енциклопедія. Київ: Вид-во “Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана”, 2000. С. 44.

- 55.Дорошенко С.И. Бессоюзные сложные синтаксические конструкции в современном украинском языке/ Автореф. дисс. ...д-ра филол. наук: 10.02.02. Ин-т языковедения имени А.А.Потебни АН УССР. Киев, 1981. 47 с.
- 56.Дорошенко С.І. Складні безсполучникові конструкції в сучасній українській. Українська мова. Енциклопедія. Київ: Вид-во “Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана”, 2000. С. 717-718.
- 57.Ермакова С.Д. Безличные предложения в художественных произведениях М. Коцюбинского. Москва: АҚД., 1963. 134 с.
- 58.Єрмоленко С.Я. Семантичний аспект дослідження синтаксису і проблеми стилістики. Мовознавство. 1981. №1. С. 16-25.
- 59.Єрмоленко С.Я. Синтаксис і стилістична семантика. Київ: Наукова думка, 1982. 210 с.
- 60.Єрмоленко С.Я. Художній стиль. Українська мова. Енциклопедія. Київ: Вид-во “Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана”, 2000. С. 717-718.
- 61.Загнітко А.П. Закономірності формальної і смислової організації речення. Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Вип.2. Донецьк: ДонДУ 1996. С. 17-26.
- 62.Загнітко А.П. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис простого ускладненого і складного речення. Доцецьк: Вид-во Донецьк. ун-ту, 1994. 204 с.
- 63.Загнітко А.П. Теоретична граматика української мови: Синтаксис: Монографія. Донецьк: ДонДУ, 2001. 662 с.
- 64.Загнітко А.П. Типологія семантико-синтаксичних відношень. Восточноукраинский лингвистический сборник. Вип.3. Донецьк: Вид-во ДонДУ, 1997. С. 22-34.
- 65.Загнітко А.П. Український синтаксис: Науково-теоретичний і навчально-практичний комплекс. У 2-х ч. Ч.1. Київ: УЗМН, 1996. 202 с.; Ч.2. Київ: УЗМН, 1996. 240 с.
- 66.Золотова Г.А. К понятию предикативности. Теоретические проблемы синтаксиса индоевропейских языков. Ленинград: Наука, 1975. С. 147-154.

- 67.Золотова Г.А. Коммуникативные аспекты русского синтаксиса. Москва: Наука, 1982. 368с.
- 68.Золотова Г.А. Монопредикативность и полипредикативность в русском синтаксисе. Вопросы языкознания. 1995. №2. С. 99-109.
- 69.Золотова Г.А. Очерк функционального анализа синтаксиса русского языка. Москва: Наука, 1973. 351с.
- 70.Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові. Київ: Вища школа, 1986. 168 с.
- 71.Кадомцева Л.О. Інтонація як засіб граматичної оформленості безсполучникових речень . Синтаксична будова української мови. Київ, 1968. С. 26-35.
- 72.Колосова Т.А. Семантические отношения в сложном предложении. Научные доклады высшей школы. Филологические науки. 1972. №5. С. 61-72.
- 73.Левицкий Ю.А. Основы теории синтаксиса: Учеб. пособие по спецкурсу. Пермский гос. ун-т. Пермь, 2001. 236 с.
- 74.Ломтев Т.П. Предложение и его грамматические категории. Москва: Изд-во МГУ, 1972. 197 с.
- 75.Малковська Л.М. Стилїстика художньої прози В.Підмогильного: лексико-семантичні поля, тропи, стилїстичний синтаксис. Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. НАН України Ін-т української мови Київ, 2001. 20 с.
- 76.Мацько Л.І., Сидоренко Л.М., Мацько О.М. Стилїстика української мови. Київ: Вища школа, 2003. 462 с.
- 77.Мельничук О.С. Мова як суспільне явище і як предмет сучасного мовознавства . Мовознавство. 1997. №2-3. С. 13-16.
- 78.Мельничук О.С. Розвиток структури слов'янського речення. Київ: Наукова думка, 1966. 324с.
- 79.Мельничук А.С. Типология повествования от первого лица в художественных произведениях. Вестник МГУ. Серия 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация. 2003. №2. С.88-99.

80. Мірченко М.В. Категорії предикативності і предикатності у системі речення. Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Донецьк: ДонДУ, 1997. Вип.3. С.27-37.
81. Мірченко М.В. Категорія сурядності. Українська мова. 2002. №4. С.80-89.
82. Мірченко М.В. Синтаксичні категорії речення: Дис. ... д-ра філол. наук: 10.02.01. Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк, 2002. 432с.
83. Петерсон М.Н. Лекции по современному русскому литературному языку. Москва, 1941. 172с.
84. Пешковский А.М. Русский синтаксис в научном освещении. Изд. 7-е Москва: Учпедгиз, 1956. 511с.
85. Поспелов М.С. Складнопірядне речення і основні особливості його будови. Українська мова в школі. 1953. №1. С.23-28.
86. Поспелов Н.С. Сложноподчинённое предложение и его структурные типы. Вопросы языкознания. 1959. №2. С.19-27.
87. Потехина А.А. Из записок по русской грамматике. Т.4. Вып.2. Москва: Просвещение, 1985. 406с.
88. Райхель Г.М. Предикативность и предложение. Теоретические проблемы синтаксиса современных индоевропейских языков. Ленинград: Наука, 1975. С.160-162.
89. Распопов И.П. Дихотомическая классификация так называемых сложных предложений. Филологические науки. 1979. №6. С.44-50.
90. Распопов И.П. Очерки по теории синтаксиса. Воронеж: Изд-во Воронеж. ун-та, 1973. 220с.
91. Русанівський В.М. Час. Українська мова. Енциклопедія. Київ: Вид-во "Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана", 2000. С.722.
92. Русская грамматика. Под ред. Н.Ю. Шведовой: В 2т. Москва: Наука, 1980. Т.2. 710с.
93. Савченко О.Н. Зауваження до статті Є.В. Кротевича "Будова складнопірядного речення в сучасній українській мові". Українська мова в школі. 1952. №5. С.32-35.

- 94.Слинько І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання. Київ: Вища школа, 1994. 670с.
- 95.Сологуб Н.М. Мовний світ Олеся Гончара. АН України. Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні. Київ: Наукова думка, 1991. 140с.
- 96.Сологуб Н.М. Поняття “індивідуальний стиль письменника” в контексті сучасної лінгвістики. Науковий вісник Чернівецького ун-ту: Слов’янська філологія. Чернівці, 2001. Вип. 117-118. С.34-39.
- 97.Стеблин-Каменский М.И. Называние и познание в теории грамматики. Вопросы языкознания. 1971. №5. С. 18-25.
- 98.Степанов Ю.С. Имена. Предикаты. Предложения. Москва: Наука, 1981. 360с.
- 99.Степанов Ю.С. Семантическая структура языка (три функции и три формальных аппарата языка). Известия АН СССР. 1973. №4. 16с. С. 12-14.
100. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис. За заг. ред. І.К. Білодіда. Київ: Наукова думка, 1972. 515с.
101. Сучасна українська літературна мова. 2-ге вид. перероб. і доп. Київ: Вища школа, 1997. 492с.
102. Теньер Люсьен Основы структурного синтаксиса. Пер. с фр. И.И. Богуславского и др. Москва: Прогресс, 1988. 656с.
103. Тоцкая Н.И. Синтаксические особенности произведений Панаса Мирного (на материале романов “Хіба ревуть воли, як ясла повні?” и “Повія”). Киев, 1953. 16с.
104. Уорт Д.С. Об отображении линейных отношений в порождающих моделях языка. Вопросы языкознания. 1964. №5. С.46-58.
105. Феллер М.Д. Стиль и знак. Стиль как способ изображения действительности. Львів: Вид-во “Вища школа” при ЛДУ, 1984. 167с.
106. Фортунатов Ф.Ф. Избранные произведения: В 2-х т. Москва: Учпедгиз, 1957. Т.2. 456с.
107. Холодов Н.Н. Сложносочинённое предложение в современном русском языке. Смоленск, 1975. Ч.1. 165с.
108. Холодов Н.Н. Сложносочинённое предложение в современном русском языке. Смоленск, 1975. Ч.2. 88с.

109. Чередниченко І.Г. До питання про будову складнопідрядного речення. Українська мова в школі. 1952. №4. С.22-30.
110. Чередниченко І.Г. Складнопідрядне речення в сучасній українській мові. Чернівці: Вид-во Чернівецького ун-ту, 1959. 134с.
111. Чесноков П.В. О предикативности как свойстве предложения. Теоретические проблемы синтаксиса современных индоевропейских языков. Ленинград: Наука, 1975. С.171-178.
112. Шабат С.Т. Речення питальної модальності в сучасній українській мові. Мовознавство. 2001. №1. С.53-58.
113. Шахматов А.А. Синтаксис русского языка. Изд-во 2-е: Учпедгиз. Ленинград, 1941. 620с.
114. Шведова Н.Ю. Входит ли лицо в круг синтаксических категорий, формирующих предикативность? Русский язык за рубежом. 1971. №4. С.48-56.
115. Шведова Н.Ю. Место семантики в описательной грамматике (синтаксисе). Грамматические описания славянских языков. Концепции и методы. Москва, 1974. С.105-121.
116. Шведова Н.Ю. О соотношении грамматической и семантической структуры предложения. Москва: Наука, 1973. 451с.
117. Шубик С.А. Предикативность как отличительный признак предложения. Теоретические проблемы синтаксиса современных индоевропейских языков. Ленинград: Наука, 1971. С.34-38.
118. Шульжук К.Ф. Аспекти дослідження складного речення. Сучасна філологія. Проблеми, пошуки, знахідки. Рівне. 1995. Вип.3. С.40-44.
119. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник. Київ: ВЦ "Академія", 2004. 408с.
120. Шульжук К.Ф. Складні багатокomпонентні речення в українській мові. Київ: Вища школа, 1986. 183с.
121. Шульжук К.Ф. Складні елементарні і багатокomпонентні речення. Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Донецьк: ДонДУ, 1996. Вип.2. С.31-35.

122. Шульжук К.Ф. Функціональні параметри складного речення в художньому стилі. Актуальні проблеми сучасної філології: Зб. наук. праць Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне: РДГУ, 2002. Вип.10. С.4-10.
123. Шульжук Н.В. Структура складного речення у діалогічному мовленні (на матеріалі художніх творів): Дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 – українська мова. Рівненський держ. пед. ун-т. Рівне, 1999. 192с.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Загребельний П. Диво: роман. Київ: Махаон-Україна, 2000.576 с.
2. Загребельний П.А. Зло. Харків: Фоліо, 2008. 376 с.
3. Загребельний П.А. Зона особливої охорони : Роман Київ : Український письменник, 1999 . 150 с.
4. Загребельний П. Розгон. Харків: Фоліо, 2003. 399 с.